

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2004 vp

Hallituksen esitys pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä marraskuuta 2003 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen hyväk-
symisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön
alaan kuuluvien määräysten voimaansaattami-
sista (HE 140/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Katriina Alaviuhkola, sosiaali- ja terveysministeriö
- yhteyspäällikkö Anna-Riitta Laakso, Eläketurvakeskus
- yhteyspäällikkö Essi Rentola, Kansaneläkelaitos
- neuvotteleva lakimies Sami Uotinen, Suomen Kuntaliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä tehdyn uuden pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen. Sopimus on allekirjoitettu elokuussa 2003. Uudessa sopimuksessa on otettu huomioon Euroopan unionin neuvoston asetukseen sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta tehdyt muutokset ja Pohjoismaiden sosiaaliturvalainsäädäntöön tehdyt muutokset.

Sopimus on tarkoitettu tulemaan voimaan sitä kuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin kaikki hallitukset ovat ilmoittaneet Tanskan hallitukselle hyväksyvänsä sopimuksen.

Esitykseen liittyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin sopimus.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Uudella pohjoismaisella sopimuksella on lähinnä tarkoitus saattaa sopimusmääräykset paremmin yhteensopiviksi Euroopan unionin sosiaaliturvan koordinaatiota koskevien määräysten kanssa. Valiokunta pitää hyvänä, että sopimusmääräyksillä vähennetään henkilöiden liikkuvuuden esteitä Pohjoismaiden välillä ja edistetään kansalaisten sosiaaliturvaan liittyvien oikeuksien toteutumista. Valiokunta korostaa, että sopimusmääräysten tulee kattavasti olla myös sosiaaliturvaa toimeenpanevien viranomaisten tiedossa, jotta kansalaisten oikeudet toteutuisivat mahdollisimman hyvin käytännössä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yhteisöläinsäädännön sekä sosiaaliturvasopi-

musten perusteella yksittäisille kunnille ja kuntayhtymille syntyy velvoite antaa ulkomailla kotipaikan omaaville henkilöille muun muassa sairaanhoitoon liittyviä palveluja, joiden kustannuksia ei korvata kunnille. Näin yksittäiselle kunnalle voi poikkeuksellisista hoitokustannuksista koitua kohtuuttomia taloudellisia rasitteita.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Karlskronassa 18 päivänä elokuuta 2003 allekirjoitetun Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen ne määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen, ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Valto Koski /sd
jäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /r
Riikka Moilanen-Savolainen /kesk
Aila Paloniemi /kesk
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /kesk
Paula Risikko /kok
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /vihr
Tapani Tölli /kesk
Raija Vahasalo /kok
Erkki Virtanen /vas
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.